

Tíðindi úr tinginum

við Árna Gregersen

Semja um útlegging - ósemja um fígging

Kommunurnar yvirtaka eldraðkið 1. februar.

Løgtingið hevur viðgjørt, hvussu hetta skal fíggjast og tað skapti drúgvtt orðaskifti.

Summi, til dømis Bill Justinussen, Miðflokkurin, vístu á, at avgerðin um at leggja eldraðkið út til kommunurnar var tikin í vár.

- Tí skal hetta bara fáast at virka og tað ivist eg ikki í at tað fer at gera, segði hann millum annað.

Onnur tingfólk hildu, at umleggingin fer at hava við sær, at eldrarøktin kann gerast uppá onkran snildari máta og biligari.

- Tað, at tað kostar 500-600.000 krónur at taka sær av einum eldri fólki, ljóðar ómetaliga nógv og eg vænti at tey eldru kunnu hava tað minst líka gott fyri minni pengar, tá ið nú kommunurnar yvirtaka økið. Eg veit tey, sum arbeiða við hesum, hava tað mangan hart, men tað ber til at gera tað biligari, helt Jákup Mikkelsen, Fólkaflokkurin.

- Tá ið vit hyggja eftir hesum fíggjarlestinum, so ringja nógvar alarmklokkur.

Tað segði Kristina Háfoss, Tjóðveldi, tá ið hon tosaði um fíggingina, nú

kommunurnar yvirtaka eldraðkið. Sjálvt um kommunurnar hava sagt nei at leggja saman, so verður hetta gjørt í størri eindum.

Andstøðan fanst at, at onki hoyringssvar var frá kommununum um fíggingina og millum annað óttaðist Kristina Háfoss fyri, at hetta í seinasta enda fór at hava fleiri brúkargjöld við sær.

Formaðurin í fíggjarnevndini, Bárður Nielsen, Sambandsflokkurin, helt at fyrstu árinu fáa kommunurnar meira pening og tað fer at gera tað møgult at uppstiga tænastrurnar til tey eldru.

Hóast ósemja um fíggingina, so er semja í tinginum um, at tað er skilagott at ábyrgdin av eldrarøktini verður latin kommununum.

Kommunurnar fáa eftir uppskotinum, sum var beint í fíggjarnevndina, 413 milljónir krónur at reka eldraðkið fyri. Hetta er nakað meira enn upprunaliga ætla, men í pengunum eru eisini 15 milljónir krónur, sum skulu brúkast til útlíking.

Hesar milljónir fella burtur stigvís gjøgnum nøkur ár.

Politiska støðan:

Samgongan heldur saman til val verður komandi heyst

Orðaskiftið í tinginum undan heystfrítíðini bendir á, at samgongan hevur valt at halda saman til valskeiðið er runnið

Órógvín sum var í samgonguni undan summarfrítíðini hevur lagt seg.

Orðaskiftið í seianstu viku vísti klárt, at bæði samgongu- og andstøðutingfólk hava góðtikið, at samgongan heldur fram til hetta valskeiðið er runnið.

Sjálvandi kunnu einstakar hendignar gera, at støðan broytist. Til dømis kann kanningarúrslitið í samband við kanningina av Skálafjarðarmálinum gera, at politiska støðan broytist. Løgmaður hevur sagt, at kemur kanningarstjórin Hans Gammeltoft-Hansen til ta niðurstøðu, at lögmaður er farin út um sínar heimildir í málinum og hevur framtbrot á onkra lóg ella stýrisskipanina, so leggur hann frá sær.

Hinvegin hevur hann eisini sagt, at sjálvt um hann leggur frá sær, so er ikki neyðugt við løgtingsvali. Samgongan kann halda framuttan hann.

Hans Gammeltoft-Hansen, kanningarleiðari, kannar leiklutin hjá lögmanni og hjá fyrrverandi landsstýrismanninum við innlendismálum, Kára P. Højgaard. Avhoyringar eru gjørdar eianferð í Føroyum, men um mánaðarskiftið november/desember hevur kanningarstjórin boðað frá, at hann ætlar at koma aftur til Føroyar at gera nakrar avhoyringar afturat.

Politisk mál

Fíggjarlógin hevur fingið fyrstu viðgerð í Løgtinginum og er nú í fíggjarnevndini, har arbeiðt verður. Tað vil siga, at nevndin fer ígjøgnum uppskotið frá landsstýrinum við fíggjarmálum, Jørgen Niclassen.

Fyrsta viðgerðin var ikki hvassorðað og sjálv viðgerðin er broytt nakað, síðani broytingarnar vóru gjørdar, so ein karmur fyri fíggjarlógini skal gerast um várið.

Hetta hevur við sær, at orðaskiftið í veruleikanum er bytt í tvey: um várið verður kjakast, tá ið karmarnir verða ásettir og so verður farið meira í smálutir, tá ið fíggjarlógarruppskotið sjálvt kemur í tingið.

Á ein ella annan hátt ger hetta orðaskiftini eitt sindur meira tom, enn tey annars hava verið, tá ið alt hevur verið samlað til viðgerðina av fíggjarlógini um heystið.

Góð orðaskiftir

Hóast orðaskiftið um fíggjarlógina ikki var serliga hvast, so hevði seinasta vika fleiri onnur góð orðaskiftir.

Tilfeingisgjaldið og avgjald fyri landing av sild og makreli fekk drúgva viðgerð. Lógin er lögð fram nú, tí hon er ein partur av inn-tøkugrundarlagnum undir fíggjarlógini.

Landsstýrismaðurin við fíggjarmálum, Jørgen Niclassen, Fólkaflokkurin, legði

málið fram og legði dent á, at hetta er framlagt, tí hetta er ein partur av fíggjarlógini, men hann gjørdi greitt, at hetta ikki er nakað sum smakkar honum og Fólkaflokkinum væl.

Við tølum vísti hann á, at hyggur ein eftir, hvussu tað hevur gingið hjá fiskivinnuni samlað mong tey seinastu árinu, so hevur yvirskotið bert verið góðar 100 milljónir krónur.

Inntøkulógarruppskotini eru mett at geva einar 170 milljónir krónur tilsamans.

- Tí er neyðugt, at vit fáa avgreitt lógina um vinnuligan fiskiskap, sum skjótast, segði landsstýrismaðurin við fíggjarmálum.

Andstøðan er eisini ónøgd við fyribilsloysnirnar.

Páll á Reynatúgvu, Tjóðveldi, undrast yvir, at samgongutingfólk framvegis, eftir trý ár í samgongu, halda fram at spyrja hví onki hendir.

- Ongin veit hvar bólturin er, segði hann.

Hann mælti til at vit royna at sleppa undan fyribilsoysnum og heldur, at flokkarnir eiga at seta seg saman og finna eina varandi loysn.

- Eg vil heita á samgonguna at melda út um man ætlar at fáa andstøðuna við til at gera eina nýskipan av fiskivinnuni. Tað minsta vit kunnu krevja er eitt svar uppá hendan spurningin, segði Páll á Reynatúgvu.

Kári P. Højgaard, Sjálvstýrisflokkurin, segði, at andstøðan hevur meldað út, at flokkarnir í samgonguni skulu semjast áðrenn 1. februar, men onki er nevnt um, at andstøðan skal vera við.

Skúlin

Eitt uppskot til samtyktar frá Gunnvør Balle, Tjóðveldi, um at eftirmeta fólaskúlan, fekk tingfólk úr stólinum og orðaskifti varði einar fýra tímar.

Gunnvør Balle skeyt upp, at vit fáa ein føroyskan fólaskúla, sum er grundfestur í føroyska samfelagnum.

Hon heldur, at vit mugu avgera, hvat vit vilja hava, at ein føroyskur fólaskúli skal brúkast til.

- Vit liva við og av havi-num. Tað sæst ikki nóg væl aftur í skúlanum, segði hon.

Samgongan luttók eisini í orðaskiftinum. Millum annað Edva Jacobsen, Sambandsflokkurin.

Hon segði, at eftir hennara meting, so eru ov fáir møguleikar hjá teimum sum fara úr fólaskúlanum at finna aðrar møguleikar enn miðnámsskúlar.

- Tað ber til at velja einstøk fak og so kortini sleppa viðari á útbúgvingarleiðini. Eitt slíkt yvirliit, haldi eg vit mangla, segði Edva Jacobsen.

Uppskotið var til samtyktar og var beint í mentunarnnevndina.